

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm**Hemlig dataavläsning – ett viktigt verktyg i kampen mot allvarlig brottslighet (SOU 2017:89)**

(Ju2017/08898/Å)

Riksdagens ombudsmän (JO) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet Hemlig dataavläsning – ett viktigt verktyg i kampen mot allvarlig brottslighet.

Det nya tvångsmedel som föreslås – hemlig dataavläsning – innefattar åtgärder som är ingripande för de enskilda som berörs och kan innebära långtgående integritetsintrång. Av betänkandet framgår vilka fördelar de brottsbekämpande myndigheterna anser att hemlig dataavläsning kan ge. Utredningen har utförligt beskrivit hur teknikutvecklingen, och brottsutvecklingen i dess spår, gör att de hemliga tvångsmedel som finns i dag är otillräckliga i arbetet med att förhindra och lagföra allvarlig brottslighet. Det har också gjorts en noggrann genomgång av hur det föreslagna tvångsmedlet förhåller sig till de tvångsmedel som är möjliga att använda i dag. Utredningen har vidare utförligt analyserat det integritetsintrång en möjlighet till hemlig dataavläsning innebär och har kommit fram till att det är proportionerligt att införa en sådan möjlighet om reglerna balanserar de risker som uppstår. Jag kan konstatera att de förutsättningar för hemlig dataavläsning som utredningen föreslagit i stor utsträckning ansluter till den lagstiftning om hemliga tvångsmedel som redan finns. Sammantaget anser jag att utredningens förslag är rimliga och väl avvägda.

Utredningen föreslår att domstol ska pröva om förutsättningarna för användande av hemlig dataavläsning är uppfyllda, och att åklagare ska kunna fatta interimistiska beslut i vissa fall. Samma ordning föreslås för beslut i underrättelsefallen som för förundersökningsfallen. I frågan om det lämpliga i att en domstol fattar beslut om tvångsmedel i underrättelseverksamhet gör utredningen därmed en annan bedömning än den som gjordes i betänkandet Datalagring – brottsbekämpning och integritet (SOU 2017:75, s. 262 ff.).

I det nu aktuella betänkandet lyfts den principiella tveksamhet fram som brukar anföras i frågan om en domstol ska ta ställning till åtgärder inom ramen för polisens underrättelseverksamhet (s. 381 f.). Utredningen ser emellertid fördelar

med en enhetlig ordning för prövningen av det nya tvångsmedlet och trycker särskilt på betydelsen av den externa kontroll som en domstolsprövning innebär. Jag delar uppfattningen att en prövning i domstol är en viktig rättssäkerhetsgaranti, särskilt när det gäller ett tvångsmedel av så ingripande slag som hemlig dataavläsning. De invändningar av principiellt slag som kan anföras mot att låta domstol ta ställning till om tillstånd ska ges till ett sådant tvångsmedel i en underrättelsesituation har enligt min mening inte den tyngden att förslaget i den delen inte bör genomföras.